

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Simala Zoltán (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Berényi András (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. július 12-én kelt 19.P.26.327/2010/6. számú ítélete ellen a felperes részéről 7. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (ötvenezer) forint + Áfa másodfokú perköltséget, valamint külön felhívásra a Magyar Államnak 120.000 (százhuszezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A ...-i számában a „...” címmel, „...” felvetéssel cikk jelent meg, amelyet a felperes fotójával illusztráltak. A fotón a felperes ruhájára ...-s, illetve ...-es pártjelvényt helyeztek el.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy a képmásának montázsban történő felhasználásával, illetve annak valótlan állításával, hogy az ...-hez és az ...-hez köthető emberekhez „kapcsolódva” lépett politikai porondra, megsértették a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát.

Kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, elégtétel adására kötelezését, illetve 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés iránti igényt is előterjesztett.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Álláspontja szerint megalapozott véleményt formáltak a felperest támogató társadalmi szervezetekről, és a montázs fénykép közzétételével sem lépték túl a szabad véleménynyilvánítás alkotmányosan megengedett kereteit.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 forint perköltséget, valamint az államnak külön felhívásra 120.000 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában ismertette az Alkotmány 2. §-át, a 7. § (1) bekezdését, a 8. § (1) bekezdését, az 54. § (1) bekezdését, az 59. § (1) bekezdését, a 61. § (1)-(2) bekezdését, az 1993. évi XXXI. törvénnyel a magyar jogrendszer részévé tett Európai Emberi Jogi Egyezmény 10. cikkét, az 1976. évi 8. tvr-el kihirdetett Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 19. cikkét, a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 2. § (1) bekezdését, a 3. § (1) bekezdését, a 11. § (1) bekezdését, a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 78. § (1)-(2) bekezdését, a 80. § (1)-(2) bekezdését, a PK. 12, 13. és 14. számú állásfoglalást, a Ptk. 85. § (1) bekezdését, az Alkotmánybíróság 30/1992. (V. 26.) AB számú és 36/1994. (VI. 24.) AB számú határozatát és annak indokolását, valamint a bizonyítási eljárásra vonatkozó Pp. 3. § (5) bekezdését, a 4. § (1) bekezdését, a 163. § (1), (2), (3) bekezdését, a 164. § (1) bekezdését, a 206. § (1) bekezdését.

Általánosságban rögzítette, hogy a bíróság jogalkalmazó szervezetként még csak érintőlegesen sem politizálhat és azt is, hogy a bíróságnak nem feladata újságírói etikai kérdésekben állást foglalni.

Az elsőfokú bíróság a jogalap tekintetében nem találta alaposnak a kereseti kérelmet, mert a jóhírnév megsértésének megállapításához több konjunktív feltétel megvalósulása szükséges. Egyrészt tényállításra van szükség, amely objektív valótlan tartalmú, másrészt ennek az állításnak egyben sértő tartalmat is kell hordoznia a társadalmi közfelfogásnak megfelelően. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perbeli esetben politikai vélemény került nyilvánosságra a sajtószerv részéről akkor, amikor azt fogalmazták meg, hogy két ismert politikai szervezet, a ..., illetve a ... állhat a mozgalom és így a felperes személye mögött. Ez egyértelmű véleményformálás arról, hogy a felperes politikai ambíciói mögött milyen erők állhatnak és ez akkor is kifejthető, ha tartalma egyébként nem valós.

Az elsőfokú bíróság kitért arra is, hogy egy egyeztetett interjú szövegén eszközölt változtatás sérti a sajtóetikai szabályokat, azonban ez olyan vétség amely nem jelenti a jóhírnév védelméhez fűződő jog megsértését.

A montázs fénykép is komoly etikai kérdéseket vet fel és a képmás védelméhez fűződő jog megsértését jelentheti, ugyanakkor a két érintett párthoz való tartozással összefüggő olyan politikai véleménynyilvánításnak minősül, ami nem jogsértő.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes keresetének jogalapját nem találta megalapozottnak, ebből következően az igényelt jogkövetkezmények alaposságát érdemben már nem vizsgálta.

A perköltség viseléséről a Pp.78. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte az elsőfokú bíróság határozatának megváltoztatását és a kereseti kérelmének megfelelő döntés meghozatalát.

Ismertette a Ptk. 78. § (1)-(2) bekezdését és erre hivatkozással kifejtette, hogy a közlés a személyét érintő egyértelmű tényállításnak minősül.

Az alperesi lap az interjúban konkrétan két politikai pártot nevezett meg, amelyek „állítólagosan” támogatják, ami nem véleménynyilvánítás.

A cikkíró a kérdések közé a kifogásolt részt „utólag tette bele”, így az eredeti kérdésre adott válasza már más jelentéstartalommal bír és ezt az állítást csak nyomatékosította azzal, hogy cáfolatát nem közölte.

A BH1993. 89. számú bírósági határozat alapján azt fejtette ki, hogy a jogsértés véleménynyilvánítás esetén is fennállhat, ha valótlan tényállításon alapul.

A képmására montázsolt pártlógók szintén a valótlan állításokat próbálják tényként sulykolni az olvasókba, ami burkolt tényállításnak minősül.

Több ízben és több fórumon is kijelentette, hogy mindenféle párttól független személy, amiről az interjút készítő újságíró is tudott. Álláspontja szerint valamely párthoz való tartozás vagy párt általi támogatás valótlan tényállítása objektíve is sértő, ha azt egy deklaráltan függetlenként induló emberről kellő bizonyosság nélkül állítják, hiszen ezzel gyakorlatilag azt közlik, hogy megtéveszti a választóit a pártállása, párt preferenciája, párt támogatottsága tekintetében. Mindezekből következően megállapítható a valótlanság, az objektív sértő jelleg, tehát a kereset jogalapja.

Köztudomású tény, hogy ha valakit független politikusként hírbe hoznak különböző politikai pártokkal, az a szavazói elpártolásához vezethet. Mint nyíltan független politikust pártokkal hozták kapcsolatba, ami objektíve alkalmas hátrányos társadalmi megítélésének kiváltására, függetlensége megkérdőjeleződésére. Ezen túlmenően a cikk úgy állította be, mintha „nem mondana igazat” elköteleződéseivel, valós pártpolitikai álláspontjával kapcsolatban. Azáltal, hogy a címlapon egy valótlan közlés jelent meg egy olyan fényképpel, amin két különböző párt lógója található, egyértelműen arra lehetett következtetni, hogy valamelyik pártot képviseli, ami pedig alkalmas a valóság hamis színben való feltüntetésére, az olvasók félrevezetésére.

A sajtóról szóló 1986. évi II. törvény rendelkezéseire, a 11. § (1) bekezdésének d) pontjára hivatkozva kifejtette, hogy a megváltoztatott szöveg közléséhez nem járult hozzá, lehetősége sem volt hozzájárulni, ezáltal az alperes nem csak a sajtóetikai szabályokat sértette meg, hanem a jóhírnevét is.

Kérte az alperest a perrel felmerülő költségek megfizetésére is kötelezni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult.

A felperes fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság megítélése szerint az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján a bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított érdemi döntése helytálló, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének és a Pp. 254. § (3) bekezdésének megfelelően helybenhagyta, annak helyes indokai alapján.

A Fővárosi Ítéltábla a felperes keresetében és fellebbezésében foglaltak körében arra mutat rá, hogy a sajtószabadság olyan kiemelt fontosságú alapjog, amely nyilvánul abban is, hogy azt az Alkotmány is elismeri és védeni rendeli a 61. § (2) bekezdésében.

Az alperesi ... -i számában a „...” című cikk megjelenésének idején hatályban levő sajtóról szóló 1986. évi II. törvény megfogalmazása szerint az Alkotmányban biztosított sajtószabadság mindenkinek jogot ad arra, hogy nézeteit a sajtó útján közölje, kifejtse, azonban a 3. § (1) bekezdése kimondja, hogy a sajtószabadság gyakorlása nem járhat mások személyhez fűződő jogainak sérelmével.

A Ptk. 75. §-a védelmet kíván nyújtani a személyiség megsértésének mindenféle megnyilvánulásával szemben.

A Polgári Törvénykönyv ezen belül pedig a legjelentősebb személyhez fűződő jogokat külön is nevesíti.

A Ptk. 78. § (2) bekezdése arról rendelkezik, hogy a jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A jóhírnévhez fűződő személyiségi jogot különböző magatartások sérthetik. Ez a jogsértés különösen akkor valósul meg, ha valaki más személyt érintő olyan objektíve valótlan tényállítást kifejező közlést tesz, amely alkalmas az érintett értékelésének hátrányos befolyásolására.

A véleménynyilvánítás pedig akkor sért személyhez fűződő jogot, ha minden ténybeli alapot nélkülözve tartalmaz elmarasztaló értékítéletet, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, sértő, lealázó.

Ki kell emelni, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának alkotmányos védelme körében az Alkotmánybíróság a 36/1994. (VI. 24.) határozatában azt mondta ki, hogy a vélemény annak érték- és igazságtartalmára tekintet nélkül védett, védelem illeti meg az olyan gondolatokat, nézeteket is, amelyek sértőek, meghökkentőek vagy aggodalmat keltenek.

A véleménynyilvánítás szabadsága tehát mindenféle közlés szabadságát magába foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől, valóságtartalmától, ezért a bíróság a vélemény érték- és igazságtartalmával nem foglalkozhat, mert ennek megítélése nem feladata.

Ebből következően a véleménynyilvánítás csak akkor válik jogellenessé, ha a bíráló túllépi a szabad véleménynyilvánítás határait, ha a bírálat önkényes, nem felel meg az emberi gondolkodás, az ítéletalkotás elemi szabályainak, a társadalmi rendeltetésének.

Az Alkotmánybíróság a véleménynyilvánítás szabadságával, terjedelmével és annak korlátaival foglalkozó több határozatában rámutatott arra, hogy a kritikát, véleménynyilvánítást, a véleményt adó személy személyes értékítéletét alkotmányos védelem illeti meg, még akkor is, ha az esetleg hamis, nem a valóságnak megfelelő, vagy érzelmen alapuló és módjában, hangvételében kifogásolható.

A felperesi igény megítélésénél a bíróságnak figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a kifogásolt közlés milyen szöveggörnyezetben, milyen előzményeket követően került nyilvánosságra, és az adott tényállás, a kifogásolt szöveg, a szóhasználat alapján kellett döntenie abban a kérdésben, hogy megvalósult-e jogsértés.

A másodfokú bíróság a perbeli esetben - az elsőfokú bírósággal egyezően - arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sérelmezett és az alperestől származó közlések beleférnek az újságírói véleménynyilvánítás szabadságának a körébe, annak törvényes kereteit nem lépik át és megfogalmazásukban nem indokolatlanul sértő, bántó megfogalmazásúak, illetve a montázs kép összeállítása sem jogsértő.

A szerző abból, hogy a felperes, illetve a ... civil egyesület mögött ... a helyi ... egyik meghatározó személyisége, és ... nevű cég áll, továbbá az, hogy ... szocialista kampányfőnök szerint is vissza kellene léptetni jelöltjüket a „kerületben függetlenként induló ...” javára megfogalmazásból okkal juthatott arra a következtetésre, hogy a felperest a háttérben különböző politikai pártok támogatják.

A rendelkezésre álló nyilatkozatok alapján a Fővárosi Ítéltábla szerint is levonható olyan egyéni, újságírói vélemény, amelynek során az kerül megfogalmazásra, hogy a felperes és a nevével fémjelzett egyesület mögött politikai pártok is állhatnak. Ez az alperesi véleménynyilvánításnak nem minden alapot nélkülöző - az egyesületet támogató szervezetek és személyek politikai pártállásából következően -, s mivel megfogalmazásában sem indokolatlanul sértő, továbbá a fotómontázs sem lépi át a szabad véleményformálás alkotmányos küszöbét, ezért a személyhez fűződő jog megsértésének megállapítására nem volt törvényi lehetőség, mint ahogy azt az elsőfokú bíróság a határozata indokolásában részletesen ki is fejtette, amelyre a másodfokú bíróság is visszautal.

Tekintettel arra, hogy a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jog megsértésének megállapítására nem került sor, ezért az egyéb jogkövetkezmények alkalmazásának vizsgálata sem merülhetett fel.

A másodfokú bíróság fontosnak tartja kiemelni azt, hogy önmagában az a tény, hogy a felperes az újságíró véleményével, következtetésével nem értett egyet, a személyhez fűződő jogsértés megállapítását nem teszi indokolttá.

A másodfokú eljárásban a felperes nem hivatkozott olyan körülményre, amelyet az elsőfokú bíróság a döntésének meghozatala előtt ne mérlegelt volna és nem merült fel olyan további adat sem, ami az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását indokolná.

A felperes által a fellebbezésben hivatkozott indokok érdemben nem voltak figyelembe vehetők, és a Fővárosi Ítéltábla megítélése szerint az elsőfokú bíróság helytállóan értékelte a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat és helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperes nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogát.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárás költségeinek viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül is érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 6/1986.(VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és a 32/2003.(VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2012. február 28.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Kisbán Tamás s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő